

קרקע לאומית – אבן יסוד ציונית

פרופ' גדעון ביגר

הרעיון של קרקע לאומית שימיו כימי ההסתדרות הציונית, כמאה שנה ויותר, הוא רעיון ייחודי שצמח כרעיון מדיני. אנחנו, התנועה הציונית, היינו הראשונים שבאו ואמרו שכדי לנהל מדינה למען אזרחיה, יש צורך שהמדינה תחזיק את הקרקע. התפיסה הזאת, שאחר כך נתקבלה במספר מדינות, בעיקר בגוש המזרחי, הקומוניסטי, היתה אבן יסוד ציונית לפיה, מכיוון שאנחנו מקימים מדינה שונה מכל המדינות האחרות בעולם, אנחנו צריכים לבנות אותה בצורה שונה. ואכן, הרעיון של קרקע הלאום יחד עם הרעיון של שמירה על קרקע הלאום, הנחו את המדיניות הציונית ואחר כך את מדינת ישראל, והם מלווים אותנו עד ימינו.

נכון שהערעורים על הרעיון הזה מגיעים מכל הכיוונים, החל מהעולם שמדבר היום על גלובליזציה וכלה בעולם שמדבר על עקרון הזכות הפרטית של האדם לעשות את כל מה שהוא עושה, ומנסה להקטין את מעמדה של המדינה בכל המערכות הללו. אבל הגישה הזו אולי נאותה ויפה לספרד, להולנד ולניו זילנד. במצב המיוחד שלנו, בישראל, לא כך הם פני הדברים. וגם אם אנו שומעים יותר ויותר אמירות בנוסח, "אנחנו הולכים לבטל את כל הרעיון של השמירה על קרקע הלאום", ברור כי השינוי חייב להיעשות, אך תוך זהירות רבה, כיוון שהוא נוגע לשאלות הקשורות לעצם קיומה של המדינה הזאת, המדינה שעדיין רבים התפקידים הניצבים בפניה בתהליך בניית העם והמדינה, ולא רק בנושאי ניהול העם והמדינה.